

धर्मभिमृश्य जपति विलं पात्रीमुखम् । तैत्तिरीयसूत्रे यद्यु वै नानो भवति
जघनेन गार्हपत्यं स्फ्यं निदधाति स्फ्यऽउपरि पात्रीं पात्र्यां पुरोडाशीयानावपत्यथ
पूर्वार्धं पात्र्या अभिमृशति धूरसीत्यादि । पात्र्या उत्तरतः पश्चाद्वा दक्षिणतो वा
यथासम्भवं प्राञ्चुख उपविष्टो हविरीक्षणमपद्रव्यनिरसनमालम्भनं वा कृत्वाप
उपस्पृश्य हविरालभ्य ग्रहणं शेषाभिमर्शनं प्राडोक्षणं च कृत्वा दृढकृतमित्यनेन
मन्त्रेणोत्तिष्ठति । तत उत्तरतो गत्वा श्रपणस्य पश्चादासादयति ॥ ततः समप्र-
माणौ साग्रौ अनन्तर्गर्भौ अक्षरिताग्रौ कुशौ पवित्रे स्थे इति (१. १२.) मन्त्रेण कुशैः
क्षुरिकास्थानीयैश्छिनत्ति । अथवा एवंविधांस्त्रीन्कुशाननेनैव मन्त्रेणानूहितेन
कुशैश्छिनत्ति । ततोऽग्निहोत्रहवण्यां सशूकायामनिर्मृष्टायां स्वयमेवोदकमासिच्य
सवितुर्व इति (१. १३.) मन्त्रेण ताभ्यां पवित्राभ्यामुत्पुनाति उत्क्षिपति । पवित्रयोः
हविर्ग्रहण्यां स्थापनम् । ततः सव्यहस्तेऽग्निहोत्रहवणीं निधाय सव्यहस्तस्थामेव
संलग्नमेव दक्षिणहस्तेनोदिङ्गयति ऊर्ध्वं चालयति । ततः प्रोक्षिता स्थेति (१. १३.)
ताभिरेव सुक्स्थाभिस्तासामेव प्रोक्षणं हस्तेनैव कार्यम् । ततो ब्रह्मन्हविः प्रो-
क्षिष्यामीति ब्रह्माणं पृहति । ततो ब्रह्मा प्रोक्ष यज्ञं धेहीत्यन्तमुपांशूक्ता ओं प्रोक्षे-
त्युच्चैः प्रसीति (२. २. १०.) । ततोऽर्धयुरग्निहोत्रहवण्याः सकाशादुदकं हस्तेनादाय शूर्प-
स्थे हविषी प्रोक्षति अग्रे वा जुष्टमिति (१. १३.) प्रथमम् अग्नीषोमाभ्यां वा जुष्ट-
मिति द्वितीयम् । ततः सर्वाणि पात्राण्येकत्र राशीकृत्य दैव्याय कर्मणाऽइति (१. १३.)
मन्त्रेण सर्वाणि सहैव प्रोक्षति अत्र बद्ध उदकमादाय तथा प्रोक्षणं कार्यं यथा
सर्वेषां प्रोक्षणीविन्दवः स्पृशन्ति । प्रतिपात्रं तु प्रोक्षणावृत्तिपक्षस्तु युक्ततरः
प्रोक्षणस्य पात्रसंस्कारत्वात् प्रतिसंस्कार्यं च संस्कारावृत्तेर्न्याय्यत्वादिति । मन्त्रे तु
बद्धवचनं पूजार्थम् । पात्राणि न्युञ्जान्यासादनीयानि उत्तानानि कृत्वा त्रिः प्रो-
क्षतीति सर्वेषु सूत्रान्तरेषु तत्र सकृन्मन्त्रः द्विस्तूलीम् ॥ ततोऽसंचरे प्रणी-
ताहवनीयात्तराले गार्हपत्याहवनीयात्तराले वा प्रोक्षणीनां निधानं कर्तव्यम् ।
आपस्तम्बः प्रोक्षणीशेषमग्रेण गार्हपत्यं निधायेति । अयमप्यसंचरो भवति
गार्हपत्याहवनीयौ न व्यवेषादित्यनयोर्त्तराले संचरणप्रतिषेधात् (१. ८. २३.) ।
पवित्रयोः प्रोक्षणीधेव निधानम् ॥ ॥ ३ ॥ इति द्वितीयस्य तृतीया काण्डिका ॥